ISSN: 2717-3216 *Volume 12, Issue 1 (2025), 80-97* https://www.ijfpjournal.ir/

Iranian Journal of Family Psychology

Research Paper

https://doi.org/10.22034/ijfp.2025.2058180.1404

Consequences of Virtual Addiction to Watching Sexual Content on the Reduction of the Quality of Marital Relationships: A Systematic Review

Elham Dehnavi[1], Keyvan Salehi[2*], Mehdi Dehestani[3], Gholamali Afrooz[4], Balal Izanloo[5]

1. PhD Student in Measurement and Evaluation, Kish International Campus University, University of Tehran, Tehran, Iran
2. Associate Professor, Research and Evaluation Department, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.
3. Associate Professor, Department of Psychology, South Tehran Branch, Payam Noor University, Tehran, Iran
4. Distinguished Professor, Department of Psychology and Education, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Tehran, Iran
5. Assistant Professor, Department of Curriculum Planning, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran

Article Info.

Received: 5 April 2025

Revised: 13 May 2025

Accepted: 18 June 2025

Keywords:

Consequences,

virtual habituation,

virtual addiction,

sexual content,

quality of marital relations

***Corresponding author**
Email: keyvansalehi@ut.ac.ir

Abstract

Abstract

The rapid spread of digital technologies and the neglect of media literacy have exposed families to serious challenges, including pornography consumption, which gradually undermines emotional intimacy and damages marital relationships. In this study, the consequences of porn addiction on the reduction of marital relationships quality were examined. Research data were obtained through searching the scientific databases. After eliminating irregular articles, a complete review of the remaining 30 articles was conducted. The findings showed that virtual addiction to social networks and websites has had a negative impact on the status of individual and marital relationships. This addiction, directly and indirectly, has led to a tendency to high-risk sexual behaviors, anti-social behaviors, inappropriate sex patterns, and consequences such as marital betrayal. The results of a systematic review of the background led to the identification of 107 indicators, organized into three main categories and seven subcategories. The findings of this study showed that this addiction destroys trust in marital relationships and increases the likelihood of infidelity, leading society to destructive behavioral patterns. A systematic review of the traumatic indicators reveals that this crisis has dimensions beyond individual imagination and has led strategic threats to the quality of social relationships and the foundation of the family. The need to create a platform for public education centered on promoting self-control, self-regulation, and media literacy, as well as cultural and social policies aimed at limiting access and implementing preventive educational programs. Solutions were presented for this issue.

How to Cite:
Dehnavi, E., Salehi, K., Dehestani, M., Afrooz, G., Izanloo, B. (2025). Consequences of Virtual Addiction to Watching Sexual Content on the Reduction of the Quality of Marital Relationships: A Systematic Review. *Journal of Family Psychology. 12*(1), 80-97.

©The Author(s). Published by Family Psychology Association of Iran.
This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

ISSN: 2717-3216 https://www.ijfpjournal.ir/

روانشناسی خانواده
دوره دوازدهم، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۴۰۴

مقاله پژوهشی

تبعات عادت‌زدگی مجازی به تماشای محتوای جنسی در کاهش کیفیت روابط زناشویی: یک مرور نظام‌مند

الهام دهنوی[۱]، کیوان صالحی[۲*]، مهدی دهستانی[۳]، غلامعلی افروز[۴]، بلال ایزانلو[۵]

۱. دانشجوی دکتری سنجش و اندازه گیری، دانشگاه پردیس بین الملل کیش ، دانشگاه تهران، تهران، ایران
۲. دانشیار بخش تخصصی پژوهش و سنجش، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
۳. دانشیار، گروه روانشناسی، واحد تهران جنوب، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
٤. استاد ممتاز، کروه روانشناسی و آموزش، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تهران، ایران
٥. استادیار، گروه برنامه ریزی درسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی،دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

اطلاعات مقاله

دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۱۷

بازنگری: ۱۴۰۴/۰۲/۲۳

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۲۸

کلیدواژه‌ها:

تبعات، عادت‌زدگی مجازی، اعتیاد مجازی، محتوای جنسی، کیفیت روابط زناشویی

چکیده

با رشد فناوری‌های دیجیتال و دسترسی آسان به فیلترشکن‌ها، شبکه‌های مجازی و ماهواره‌ای از یکسو و کم‌توجهی به آموزش عمومی سواد رسانه و تربیت رسانه‌ای شهروندان از سویی دیگر، در سال‌های اخیر خانواده‌ها با چالش‌های جدید و مخاطره‌آمیزی روبرو شده‌اند، اما شناسایی جامع و تبیین انواع تبعات و آسیب‌های مبتنی بر آن، مغفول واقع مانده است. یکی از این آسیب‌های شایع، تماشای محتوای پورنوگرافی است که به‌تدریج صمیمیت عاطفی را تحلیل می‌برد و روابط زناشویی را به‌ورطه نابودی می‌کشاند. در این مطالعه، تبعات اعتیاد به تماشای پورن در کاهش کیفیت روابط زناشویی مورد بررسی قرار گرفت. داده‌های پژوهش با جستجو منظم در پایگاه‌های علمی، پس از حذف مقالات نامرتبط با مرور کاملی بر ۳۰ مقاله باقیمانده گردآوری‌شد. یافته‌ها نشان می‌دهد که اعتیاد مجازی به شبکه‌های اجتماعی و وبگاه‌ها، تاثیرات منفی و مخاطرات متعددی بر وضعیت روابط فردی و زناشویی برجا گذاشته است؛ به‌گونه‌ای که این اعتیاد، به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم، موجب گرایش فرد به رفتارهای پرخطر جنسی، رفتارهای ضداجتماعی، الگوهای نامناسب جنسی شده و زمینه‌ساز بروز تبعاتی چون خیانت زناشویی گردیده‌است. یافته‌ها منجر به شناسایی ۱۰۷ نشانگر و دسته‌بندی آن در قالب هفت زیرمقوله و سه مقوله شد. اعتیاد به تماشای محتوای جنسی، اعتماد در روابط زناشویی را از بین می‌برد و ضمن افزایش احتمال بروز خیانت زناشویی، جامعه را به‌سوی الگوهای مخرب رفتاری سوق می‌دهد. مرور نظام‌مند نشانگرهای آسیب‌زا، به‌وضوح آشکار می‌کند که این بحران، ابعادی فراتر از تخیلات و تبعات فردی دارد و کیفیت روابط اجتماعی و بنیان خانواده را با تهدیدهای راهبردی و بسیار مخربی روبه‌رو کرده‌است. ضروری است بسترسازی برای آموزش عمومی با محوریت ارتقای خودکنترلی، خودتنظیمی و سواد رسانه‌ای و سیاست‌های فرهنگی و اجتماعی با هدف محدودسازی دسترسی و اجرای برنامه‌های تربیتی پیشگیرانه انجام شود. در انتها، راهکارهایی برای این مهم ارائه شده‌است.

***نویسنده مسئول:**

پست الکترونیکی: keyvansalehi@ut.ac.ir

استناد به این مقاله:

دهنوی، الهام، صالحی، کیوان، دهستانی، مهدی، افروز، علامعلی، ایزانلو، بلال (۱۴۰۴). تبعات عادت‌زدگی مجازی به تماشای محتوای جنسی در کاهش کیفیت روابط زناشویی: یک مرور نظام‌مند. *روانشناسی خانواده*، ۱۲(۱)، ۸۰-۹۷.

مقدمه

کیفیت‌بخشی به روابط زناشویی نقش محوری در سلامت روانی زوجین و پایداری خانواده ایفا می‌کند و تاثیر مستقیمی بر سلامت جامعه می‌گذارد (Samadi and Ahmadi, 2021). سلامت و پویایی جامعه در گرو سلامت خانواده است (Afrooz, 2015) و هر تهدیدی علیه خانواده، تبعاتش گریبان‌گیر جامعه خواهد بود (Hao, 2022). با پیشرفت فناوری و گسترش فضای مجازی و به ویژه دسترس‌پذیرشدن محتوای جنسی، حریم خصوصی خانواده‌ها دستخوش تغییر شده و انسجام روابط زناشویی کاهش یافته است (Adlipour and Pourjabar, 2017). کیفیت‌بخشی به ارتباطات زناشویی جایگاه ویژه‌ای دارد، به گونه‌ای که ایجاد درک متقابل و محبت پایدار در محیط خانواده، کیفیت رابطه را ارتقا می‌بخش (Inman, 2023) . در متون و آموزه‌های مقدس دین اسلام، ضرورت برقراری ارتباط زناشویی درون‌خانوادگی برای رشد و کمال زوجین، بر پایه محبت، رحمت، احترام متقابل و ایجاد آرامش روانی بین زوجین مورد تاکید قرار گرفته و بهبود کیفیت آن را نه تنها تکلیفی شرعی و اخلاقی بلکه یک تعهد معنوی و عبادت تلقی نموده است (Bayat et al., 2023; Salami Naveh et al., 2018). کیفیت زناشویی یک مفهوم چند بعدی از تجارب مثبت که شامل احساس دوست داشتن، رضایت در رابطه و مراقبت است که باعث ایجاد سلامتی جسمانی و اخلاقی بهتر و بالاتر شده (Birni and Eryilmaz,2022) و قوی‌ترین پیش بینی کننده شادمانی در زندگی است. یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهدکه ٪۵۰ از زوج‌ها کیفیت خوب رابطه زناشویی را عامل موثر در زندگی شاد خود می‌دانستند (George, 2010). در جامعه ایرانی نیز اهمیت کیفیت روابط زناشویی و علل موثر و عوامل مرتبط با آن، همچون تعارض نقش، تقسیم وظایف خانه داری و اشتغال، از دهه‌های ۱۹۸۰-۱۹۹۰ مورد بررسی قرار گرفته است (Rajabi et al., 2018). رابطه زناشویی ایده‌ال زمینه مساعد برای ارتقای آرامش روانی، تقویت رابطه، کارآمدی زوجین و شادابی را افزایش می‌دهد. کم‌توجهی به آموزش و ارتقای کیفیت این روابط و آموزش بهینه زوجین، شرایطی را رقم می‌زند که گاهی بخش قابل توجهی از افراد برای ارضای نیاز اساسی جنسی به روش‌های آسیب‌زا، مانند استفاده از پورن گرایش پیدا میکنند که آثار منفی و تبعات مُخرب جبران ناپذیری بر فرد، خانواده و جامعه دارد(Tavares et al., 2024).

همزمان، تغییر ساختار خانواده از سنتی به مدرن و از گسترده به هسته‌ای، همراه با ظهور فناوری‌های نوین، سبک زندگی افراد را بصورت چشمگیری تغییر داده است (Shi et al.,2023). یکی از جدی‌ترین این چالش‌ها، پدیده «عادت‌زدگی مجازی به محتوای جنسی» است که به صورت استفاده افراطی، تکرارشونده و غیرقابل کنترل از این‌گونه محتوا تعریف می شود. فضای مجازی که نماد جامعه شبکه‌ای محسوب می‌شود، به طور گسترده در جامعه جهانی مورد استفاده قرار می‌گیرد. هرچند استفاده از آن لزوماً منفی نیست، اما استفاده نادرست آن می‌تواند روابط فردی و خانوادگی را مختل کند (Banoo,2022). براساس پژوهش Peikanian and Farhadi(2017) ۱۱/۴درصد طلاق‌ها به اعتیاد اینترنتی مرتبطند و احتمال طلاق در زوجین را افزایش می دهد. استفاده زیاد از شبکه‌های اجتماعی باعث اختلال در مهارت‌های اجتماعی و کاهش انگیزه تعامل با همسر می شود و روابط زوجین را مختل می‌کند. این اعتیاد به فیلم‌های با محتوای پورنوگرافی، انتظارات غیرواقعی و خشونت جنسی علیه زنان را افزایش می‌دهد (Rezaei & Abdar, 2017). شواهد پژوهشی تاکید میکنند که رضایت جنسی از عوامل کلیدی موفقیت و ثبات خانواده است (Tahan et al., 2020). در بافت فرهنگی جامعه ایران، که بر ارزش‌های خانواده محور و روابط مبتنی بر عفت تاکید دارد، این پدیده می‌تواند پیامدهای خاص و شدیدتری را به دنبال داشته باشد، با این حال، تحقیقات نظام مندی به شناسایی و دسته بندی جامع تمامی ابعاد و تبعات آن آسیب نپرداخته است.

این خلأ پژوهشی، لزوم انجام مطالعه‌ای را که بتواند با نگاهی همه جانبه، پیامدهای این نوع عادت زدگی را بر کاهش کیفیت روابط زناشویی مورد کاوش قرار دهد، آشکار می‌سازد. بنابراین، توجه به اهمیت کیفیت روابط زناشویی و شیوع بیمارگونه اعتیاد به درگیری در محتوای جنسی در فضای مجازی، پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیرات مخرب این نوع اعتیاد در کاهش کیفیت روابط زناشویی زوجین انجام شده است. بدین منظور در تحقیق حاضر، با مطالعه اسناد منتخب، تلاش می شود تا به این سؤال اساسی

که «تبعات عادت‌زدگی مجازی به تماشای محتوای جنسی در کاهش کیفیت روابط زناشویی چیست؟»، پاسخ داده شود. شناسایی این تبعات مخاطره‌آمیز می‌تواند گام اولیه و ضروری برای طراحی برنامه‌های پیشگیرانه، آموزشی و مداخلات درمانی مناسب در راستای حفاظت از کانون خانواده و ارتقای سلامت روابط زوجین باشد.

روش

از آنجایی‌که رویکرد مطالعه و تمامی عناصر طرح تحقیق، مبتنی بر سؤال‌های پژوهش تعیین می‌شود (Salehi & Golafshani, 2010)، در این مطالعه نیز برای بررسی اسناد پژوهش از روش اسنادی و به شیوه مرور نظام‌مند استفاده شده است. هدف این مطالعه، مرور منظم پیشینه پژوهشی به‌منظور شناسایی و استخراج زیرمقوله‌ها و مقوله‌های مرتبط با تبعات عادت‌زدگی مجازی به تماشای محتوای جنسی در کاهش کیفیت روابط زناشویی است تا زمینه‌ای برای ساخت ابزار و سنجش این متغیر در خانواده و کیفیت روابط زناشویی فراهم گردد. جامعه آماری پژوهش، تمامی پژوهش‌های چاپ شده در منابع علمی داخلی و خارجی در زمینه تبعات عادت‌زدگی مجازی و اعتیاد به تماشای پورن در کیفیت روابط زناشویی است. جستجو در پایگاه‌های SID, IRANDOC, IRANMEDEX, Scopus, PubMed, GoogleScholar, CIVILIKA انجام شد. پس از انتخاب پایگاه‌ها، با استفاده از کلیدواژه‌ها، بعد از اعمال ملاک‌های خروج بر ۷۴ مطالعه اولیه، ۳۰ مقاله نهایی‌شده و وارد فرایند تحلیل گردید. همچنین، به‌منظور تدوین تبعات اعتیاد مجازی بر روابط زناشویی، در فرآیند کار و انتخاب مطالعات در پژوهش حاضر در قالب نمودارPRISMA ، به‌صورت خلاصه در شکل ۱ نشان‌داده‌شده است که مراحل جستجو، حذف مقالات غیرمرتبط و انتخاب نهایی را شفاف می‌نمایند.

ملاک ورود و خروج

در جدول ۱ شرح ملاک‌های ورود و خروج مقالاتی که در این مطالعه مورد تحلیل نقادانه قرار گرفته است. بنابراین مقاله‌هایی که ملاک‌های ورودی جدول 1 را داشتند و از ملاک‌های خروج به دور بودند، مورد مطالعه دقیق قرار گرفت .

جدول ۱ :ملاک‌های ورود و خروج

ملاک‌های ورود	ملاک‌های خروج
باید شامل تبعات؛ عواقب یا اثرات منفی اعتیاد به محتوای جنسی باشد.	در حیطه آموزش جنسی نباشد و یافته‌ها خارج‌ازموضوع مورد بررسی باشد .
گروه هدف زوجین و متأهلین.	به زبانی غیر از زبان انگلیسی و فارسی نوشته شده باشد.
چاپ تحقیقات در مجلات علمی‌پژوهشی و کنفرانس‌های تخصصی.	فقط چکیده آنها در دسترس باشد.
مطالعاتی که در آن جامعه هدف، اعتیاد به فضای مجازی دارند.	دارا نبودن ملاک‌های ورود
دسترسی به تمام متن مقاله	

نمونه راهبرد جستجو در پایگاه‌های داده برای این پژوهش به شرح زیر بود:

KEY("consequences" OR "result" OR "outcome" OR "effects" OR "impacts") AND ("virtual addiction" OR "cybersex addiction" OR "pornography addiction" OR "problematic internet use") AND ("sexual content" OR "sexy content" OR "sexuality content" OR "pornography" OR "online sexual material") AND ("marital relationship quality" OR "marital satisfaction" OR "sexual intimacy") AND (family OR Couple)

(پیامدها OR تبعات OR عواقب OR اثرات OR تأثیرات") AND (اعتیاد مجازی"OR"عادت‌زدگی مجازی"OR"اعتیاد به اینترنت"
OR"استفاده آسیب‌زا از اینترنت" OR "استفاده مشکل‌زا از اینترنت") AND ("محتوای جنسی OR "پورنوگرافی" OR رسانه‌های جنسی") AND ("کیفیت روابط زناشویی" OR "رضایت زناشویی" OR "صمیمیت زناشویی")

بعداز چندین مرحله غربالگری و اعمال ملاک‌های خروج، از روش PRISMA برای بررسی اعتبار مقالات استفاده شد (Baniasadi et al., 2023). در نهایت ۳۰ سند که در راستای پژوهش کنونی بودند (جدول2)، مورد تحلیل قرار گرفته و ضمن

شناسایی مفاهیم کلیدی، در قالب زیربُعدها و ابعاد اصلی دسته‌بندی و معرفی شدند (جدول3) .گام‌های ارزیابی و بازبینی مطالعات در نگاره جریانی زیر نشان‌داده‌شده است.

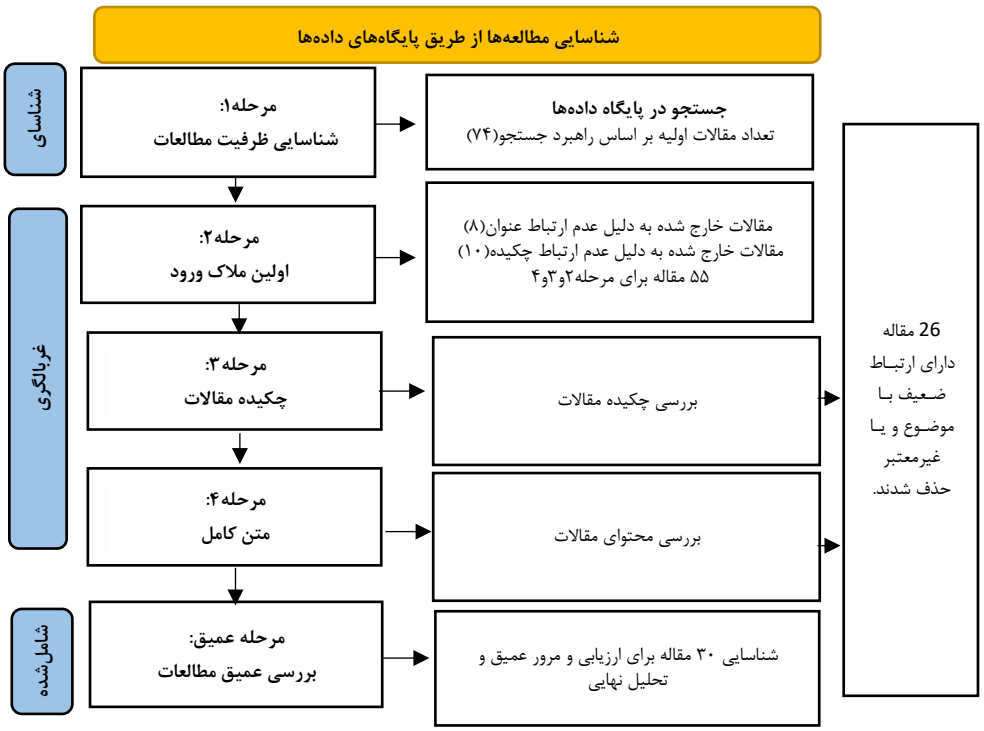

شکل ۱. فلوچارت

مطالعاتی که در مجلات معتبر داخلی و خارجی چاپ و به بررسی تبعات اعتیاد مجازی و تأثیر آن بر کاهش کیفیت روابط زناشویی پرداخته مورد بررسی قرار گرفت. ملاک‌های ورود و خروج از مطالعه، در جدول 1 ذکر شده است. یافته‌های حاصل از مقالات که به نحوی به تبعات اعتیاد به تماشای پورن برکاهش کیفیت روابط زناشویی گزارش کرده‌اند، ارائه می‌شود (جدول ۲).

جدول۲ -چکیده ای از اسناد بررسی شده

نویسنده/سال	عنوان	مجله	روش تحقیق	روش تحلیل	نتایج
Bennett-Brown and Wright (2022)	پورنوگرافی و رابطه جنسی مشترک: بررسی استفاده و رضایت از پورنوگرافی در روابط عاشقانه	Current Addiction Reports	اسنادی	فراتحلیل	- رابطه منفی اعتیاد به پورن با رضایت جنسی در مردان و عدم وجود این رابطه برای زنان. - وجود عوامل میانجی، هیجانات جنسی شریک و خطرات ناشی از بروز مقایسه‌های مکرر بین زندگی جنسی خود و محتوای پورنوگرافی.
Fernandez et al. (2021)	تجربه"استفاده مکرر"پورنوگرافی: تحلیل کیفی مجلات پرهیز در یک انجمن برخط پرهیز از پورنوگرافی	Archives of Sexual Behavior	پدیدارش ناختی	راهبرد کلایزی	- کاهش پیامدهای منفی درک‌شده در پورنوگرافی به‌ویژه مشکلات جنسی عامل استفاده مجدد از پورنوگرافی است. - ترکیبی از منابع درونی (راهبردهای شناختی -رفتاری) و خارجی (حمایت اجتماعی در دسترس) باعث پرهیز از استفاده پورنوگرافی شد.
Chattopadhyay et al. (2020)	تأثیراعتیاد به اینترنت بر زندگی زناشویی	Indian Psychiatry Journal	پیمایشی	آماره‌های توصیفی	- 5/52 % خطر اعتیاد به اینترنت و 5/1% اعتیاد شدید در کابران معمولی - تأثیر منفی اعتیاد به اینترنت بر رضایت زناشویی و عامل سببی در ناهماهنگی زناشویی.

نویسنده/سال	عنوان	مجله	روش تحقیق	روش تحلیل	نتایج
Pawlikowska et al. (2022)	اعتیاد به اینترنت و عملکرد جنسی زنان لهستانی :نقش رسانه‌های اجتماعی، پورنوگرافی برخط و استفاده از بازی‌ها در دوران پاندمی.COVID-19	International Journal of Environmental Research and Public Health	پیمایشی	آمار توصیفی	- 68/5 %زنان در معرض خطر بالای اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی - تاثیر منفی اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی و پورن بر نمرات FSFI و عملکرد جنسی زنان در همه گیری کووید19
Huntington et al. (2021)	پورنوگرافی به‌تنهایی یا با هم : ارتباطات طولانی‌مدت باکیفیت رابطه عاشقانه	Journal of Sex & Marital Therapy	پیمایشی طولی	آمیخته	- تماشای تنهایی و با هم در زوج‌ها، پرخاشگری روانی بین زوجین را افزایش داده است - تماشای پورنوگرافی به‌تنهایی در مردان باکیفیت روابط ضعیف‌تر مرتبط است (سازگاری و تعهد کمتر رابطه، صمیمت عاطفی کمتر)
Kohut et al. (2021)	آیا ارتباط بین کیفیت رابطه و استفاده از پورنوگرافی به الگوهای زمینه‌ای استفاده از پورنوگرافی در زوجین بستگی دارد؟	Frontiers in Psychology	همبستگی	مدلسازی معادلات ساختاری	- تاثیر الگوهای زمینه‌ای استفاده از پورن بر تخریب کیفیت رابطه - آسیب بالا به رابطه زوج‌ها در تماشای تنهایی پورن - وجود تفاوت در میل جنسی در ارتباط بین پورنوگرافی و سلامت رابطه - ارتباط بین پورنوگرافی و سلامت رابطه تابعی از الگوهای دوتایی مختلف در زوج‌ها
Henderson et al. (2020)	آیا پورنوگرافی با رفتارهای مخاطره‌آمیز در طول روابط دوستانه مرتبط است؟	Original Research & Reviews Paraphilias	همبستگی	رگرسیون و نسبت‌ها	مصرف مکرر پورنوگرافی، رفتارهای جنسی پرخطر (کاهش استفاده از کاندوم و تنوع در روابط) در مردان را افزایش داده است - این روابط تحت‌تأثیر عوامل: دفعات مصرف الکل و الگوهای مصرف مشروبات الکلی مشکل‌زاست. - اعتیاد مجازی به‌عنوان یک عامل سببی در ناهماهنگی زناشویی
Perry (2018)	پورنوگرافی و کیفیت رابطه :تعیین الگوی غالب با بررسی استفاده از پورنوگرافی و 31معیار کیفیت رابطه در 30نظرسنجی ملی	Sociological Research for a Dynamic World	همبستگی	رگرسیون	- تأثیر منفی پورنوگرافی بر معیارهای مختلف کیفیت رابطه - تأثیر منفی مخرب بر کیفیت زناشویی در میان آمریکایی‌های مذهبی - رابطه منفی قویتر بین کیفیت زناشویی و دفعات مشاهده درکسانی که از نظر اخلاقی با پورنوگرافی مخالفند
Vaillancourt-Morel et al. (2019)	استفاده از پورنوگرافی در روابط عاشقانه جنسی مختلط بزرگسالان :زمینه‌یابی و همبستگی	Archives of Sexual Behavior	همبستگی	ضریب همبستگی	- ارتباط معنادار منفی استفاده از پورنوگرافی با رضایت جنسی در مردان - عدم ارتباط معنادار در زنان - تأثیرات متفاوت بر ارتباط‌ها بر اساس جنسیت کاربر و زمینه استفاده از پورنوگرافی
Kohut and Campbell (2019)	حدس‌های زودهنگام در مورد تأثیرات پورنوگرافی بر روابط.	Archives of Sexual Behavior	اسنادی	تحلیل مضمون	- نادرست بودن بسیاری از حدس‌ها در مورد تأثیرات پورنوگرافی بر روابط و نیاز به تحقیق بیشتر
Perry and Schleifer (2018)	آیا تا زمانی که پورن ما را جدا کند؟ یک بررسی طولانی‌مدت از استفاده از پورنوگرافی و طلاق.	The Journal of Sex Research	همبستگی	رگرسیون	- دو برابری احتمال طلاق برای آمریکایی‌های متأهل که از پورنوگرافی استفاده کردند - احتمال قوی‌تر طلاق در آمریکایی‌های جوان‌تر، زوج‌های کمتر مذهبی و آنهایی که شادی اولیه زناشویی بیشتری را گزارش دادند
Perry (2020)	استفاده از پورنوگرافی و کیفیت زناشویی: آزمون فرضیه عدم تناسب اخلاقی	Personal Relationships	همبستگی	مدلیابی معادلات ساختاری	- استفاده از پورنوگرافی با کیفیت زناشویی رابطه معکوس دارند. - تضاد ارزش‌ها عاملی اصلی کاهش کیفیت زناشویی است.
Perry (2017)	آیا تماشای پورنوگرافی کیفیت زناشویی را به‌مرورزمان کاهش می‌دهد؟ شواهد از داده‌های طولی	Archives of Sexual Behavior	مطالعه کیفی - طولی	میانجیگری تعدیل‌شده	- آمار بالا استفاده از پورنوگرافی در مردان در سال 2006 - گزارش کیفیت زناشویی پایین در سال2012 - تأثیرات منفی تماشای پورنوگرافی برای شوهران بیشتر از زنان بوده
Wright et al. (2017)	استفاده و رضایت پورنوگرافی: متاآنالیز	Human Communication Research	اسنادی	فراتحلیل	- عدم تاثیر پورنوگرافی بر رضایت درون‌فردی - ارتباط کم با رضایت بین‌فردی که در مردان قابل‌توجه است.
Muusses et al. (2015)	پورنوگرافی اینترنتی و کیفیت رابطه: یک مطالعه طولانی‌مدت از اثرات داخلی و بین طرفه تنظیمات، رضایت جنسی و مواد اینترنتی صریح جنسی در میان تازه‌عروسان	Computers in Human Behavior	مطالعه طولی- آینده پژوهی	مدلیابی معادلات ساختاری (SEM)	- تأثیر منفی پورنوگرافی بر کیفیت رابطه در طول زمان - کیفیت پایین‌تر رابطه، مصرف پورنوگرافی را افزایش داده است. - پیش‌بینی بالارفتن رضایت جنسی همسران در بین شوهران (یک سال بعد از کاهش مصرف پورنوگرافی) - استفاده بیشتر از پورنوگرافی در شوهران با کاهش سازگاری و رضایت جنسی

نویسنده/سال	عنوان	مجله	روش تحقیق	روش تحلیل	نتایج
Doran and Price (2014)	پورنوگرافی و ازدواج	Journal of Family and Economic Issues	اسنادی	تحلیل مضمون	- تبعات پورنوگرافی بر پویایی ازدواج - سطح کم رضایت زوج‌ها و بالابودن احتمال طلاق و داشتن روابط خارج از ازدواج به سبب مصرف پورنوگرافی - فراوانی بالا رابطه جنسی و کاهش شادی در مردان مصرف‌کننده پورن - رابطه منفی قوی در مصرف پورن و رفاه زناشویی در طول زمان
Maddox et al. (2011)	تماشای مواد صریح جنسی به‌تنهایی یا با هم :ارتباطات باکیفیت رابطه	Archives of Sexual Behavior	همبستگی	تحلیل واریانس و کای اسکوئر	- کاهش کیفیت رابطه در تماشای پورن - مشاهده SEM 8/76% مردان بیشتر از زنان SEM - گزارش نیمی از مردان و زنان برای مشاهده SEM با شریک زندگی خود (8/44 %) - کیفیت رابطه بالاتر در همه شاخص‌ها (معیارهای ارتباط، سازگاری رابطه، تعهد، رضایت جنسی و خیانت) و خیانت کمتر در افرادی که هرگز SEM تماشا نکردن
Bridges and Morokoff (2011)	استفاده از رسانه‌های جنسی و رضایت رابطه‌ای در زوج‌های هتروسکشوال.	Personal Relationships	پیمایشی	مدلسازی چندسطحی	- مردان عمدتاً رسانه‌های جنسی را برای خودارضایی و زنان عمدتاً از رسانه‌های جنسی به‌عنوان بخشی از عشق‌ورزی با شریک استفاده می‌کردند.
Brand et al. (2011)	تماشای تصاویر پورنوگرافی در اینترنت :نقش ارزیابی‌های تحریک جنسی و علائم روان‌شناختی - روانی برای استفاده بیش از حد از سایت‌های جنسی اینترنتی	Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking	همبستگی	ضریب همبستگی	- ارتباط ارزیابی‌های بالاتر از تحریک جنسی و علائم روان‌شناختی با استفاده بیش از حد از سایت‌های جنسی - نقش مهم برانگیختگی دهی و علائم روانی در ایجاد یا حفظ فعالیت جنسی بیش از حد آنلاین
Sharifi et al. (2022)	پیش‌بینی نگرش به روابط خیانت‌آمیز بر اساس میزان استفاده از شبکه‌های مجازی اجتماعی، ویژگی‌های شخصیتی و الگوهای ناسازگار اولیه در زنان	زن و مطالعات خانواده	همبستگی	ضریب همبستگی و رگرسیون	- همبستگی معنی‌دار بین میزان استفاده از شبکه‌های مجازی اجتماعی و الگوهای ناسازگار اولیه با نگرش به روابط خیانت‌آمیز - رابطه معنی‌دار بین روان‌رنجوری و توافق‌پذیری با نوع نگرش به روابط خیانت‌آمیز.
Hosseini et al. (2019)	رابطه عاطفی و جنسی، تعهد زناشویی و روابط خیانت‌آمیز اینترنتی: مدل‌یابی معادلات ساختاری	فصلنامه خانواده‌پژوهی	همبستگی	مدل‌یابی معادلات ساختاری	- معنی‌دار نبودن اثر تعهد زناشویی بر روابط خیانت‌آمیز به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم. - تأثیر مستقیم تعهد زناشویی بر روابط زناشویی - تایید تأثیرات مستقیم کمّیت و کیفیت روابط زناشویی بر احتمال بروز روابط خیانت‌آمیز - نقش پررنگ‌تر عوامل رابطه‌ای در گرایش به روابط خیانت‌آمیز نسبت به عوامل اجتماعی و مذهبی.
Ahmadvand et al. (2019)	واکاوی تأثیرپذیری پدیده طلاق از فضای سایبر و شبکه‌های اجتماعی	فصلنامه بین‌المللی قانون یار	پیمایشی	آماره‌های توصیفی	- آسیب کمتر بنیان خانواده در مصرف متعارف از محتوای سالم فضای مجازی - ضرورت پرهیز از نگاه‌های تک‌بعدی و سطحی نسبت به تهدیدات و آسیب‌های فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی در روابط بین همسران - افزایش سطح آگاهی هوشمندی و مدیریت صحیح استفاده از محتوای سالم فضای مجازی، کمک به پیشگیری و کاهش آسیب‌های آن می‌شود.
Jahandarlashki et al. (2019)	الگوی علّی روابط بین گرایش به خیانت زناشویی بر اساس مصرف رسانه با میانجی نگرش‌های ناکارآمد و طلاق عاطفی	فرهنگی تربیتی زنان و خانواده	همبستگی	الگویابی معادلات ساختاری	- تأثیرگذاری غیرمستقیم استفاده از رسانه از طریق نگرش‌های ناکارآمد و طلاق عاطفی بر بروز گرایش به خیانت زناشویی - پیش‌بینی مستقیم نگرش ناکارآمد از طریق مصرف رسانه - تأثیر مستقیم نگرش ناکارآمد بر طلاق عاطفی - پیش‌بینی مستقیم گرایش به خیانت زناشویی از طریق طلاق عاطفی

نویسنده/سال	عنوان	مجله	روش تحقیق	روش تحلیل	نتایج
Fariborz et al. (2019)	بررسی جامعه‌شناختی رابطه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی و طلاق عاطفی در خانواده‌های تهرانی	فرهنگی تربیتی زنان و خانواده	همبستگی	کلموگروف اسمیرنف و همبستگی	- متغیر مستقل اعتیاد اینترنتی از طریق متغیرهای مستقل و واسطه‌ای صمیمت زناشویی، سلامت شخصیتی و روانی، از خودبیگانگی، دین‌داری و پایبندی نسبت به ارزش‌ها و سنت‌ها با متغیر وابسته طلاق عاطفی ارتباط مستقیم دارد. - بیشترین مقدار ضریب تأثیر اعتیاد اینترنتی در متغیر صمیمیت زناشویی
Shojaei Jashouqani et al. (2018)	واکاوی معنایی آسیب‌های برآمده از فضای مجازی در روابط بین زوجین در شهر اصفهان	مجله تحقیقات نظام سلامت	اسنادی	تحلیل مضمون	- آسیب‌های فضای مجازی در روابط زوجین شامل دو بعد درون‌فردی (اعتیاد اینترنتی، تغییر سبک زندگی و تزلزل ارزش‌ها) و بین‌فردی (مشکلات جنسی، روابط خیانت‌آمیز برخط و کاهش صمیمیت)
Ebrahimpoor and Nakhshipour (2018)	رابطه میزان حضور و فعالیت در فضای مجازی با میزان سازگاری زناشویی در بین مردان و زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر ارومیه	سیویلیکا	همبستگی	ضریب همبستگی و رگرسیون	- رابطه منفی بین میزان فعالیت در اینترنت با میزان سازگاری زناشویی در بین متأهلین و تاثیر منفی بر رضایت زوجین
Dortaj et al. (2018)	رابطه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی بااحساس تنهایی و خیانت زناشویی در دانشجویان	فصلنامه روان‌شناسی تربیتی	همبستگی	همبستگی پیرسون	- عدم وجود رابطه معنادار بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با احساس تنهایی در دانشجویان (p>0/01) - عدم وجود رابطه معنی‌دار بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با احساس تنهایی اجتماعی و عاطفی در دانشجویان (p>0/05) - رابطه معنی‌دار بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با افزایش احتمال بروز خیانت زناشویی در دانشجویان(p<0/01)
Peikanian and Farhadi (2017)	بررسی اعتیاد به اینترنت، میزان استفاده از پیام‌رسان‌های آنلاین و خیانت‌های اینترنتی به‌عنوان پیش آیند طلاق در زوج‌های در آستانه طلاق و مطلقه شهر اصفهان	پژوهش‌های علوم‌شناختی و رفتاری	همبستگی	رگرسیون و تحلیل واریانس	- وجود رابطه معنی‌دار بین اعتیاد مجازی و طلاق در زوج‌های در آستانه طلاق و مطلقه(p<0/05) - تفاوت معنی‌داری در اعتیاد مجازی بر اساس متغیرهای جمعیت‌شناختی - اعتیاد مجازی پیش‌بینی احتمال بروز خیانت و به دنبال آن طلاق در زوج‌ها
Eskandari and Darrodi (2016)	بررسی ارتباط میزان استفاده و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی بر گرایش به طلاق و تعارضات زناشویی	مطالعات راهبردی ورزش و جوانان	همبستگی	ضریب همبستگی و آزمون کروسکال والیس	- افزایش تعارضات زناشویی با افزایش اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی و میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر حسب ساعت(p<0/0001 و z=23/17) - پایین آمدن کیفیت روابط زن و شوهر با افزایش میزان وابستگی به فضای مجازی - تأثیر و رابطه معکوس و معنادار در تمامی ابعاد تعارضات زناشویی شامل کاهش رابطه جنسی، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان، کاهش رابطه فردی با خویشاوندان همسر و دوستان، جداکردن امور مالی از یکدیگر و کاهش ارتباطات
Malek Ahmadi and Ghasemi (2013)	زنان و آسیب‌شناسی استفاده از محصولات هرزه‌نگاری	نشریه اخلاق	پدیدارش ناختی	راهبرد کُلایزی	- تبعات استفاده از محصولات هرزه‌نگاری شامل تبعات مخرب نگرشی و کُنشی - تبعات نگرشی شامل زن به‌عنوان کالای جنسی، ترس از صمیمت، برداشت‌های نادرست نسبت به زن و اخلال در امر ازدواج - تبعات کُنشی شامل الگوبرداری غلط جنسی، اعتیاد جنسی، تجاوز و خشونت جنسی و رابطه جنسی شهوانی

یافته‌ها

در این مطالعه، به‌منظور شناسایی و تدوین تبعات عادت‌زدگی فضای مجازی بر کاهش کیفیت روابط زناشویی، به روش مرور نظام‌مند از پروتکل پریزما بهره گرفته شده است. پس از اعمال ملاک‌های ورود و خروج، ۳۰ مقاله مرتبط انتخاب شدند که به بررسی تبعات اعتیاد به پورنوگرافی در روابط زناشویی پرداخته‌اند .یافته‌ها پس از اعمال نظردر قالب جدولی شامل ۱۰۷ نشانگر، هفت زیرمقوله و سه مقوله اصلی گزارش شد. مقوله‌های اصلی شامل تبعات فردی با ۳ زیرمقوله و ۳۵ نشانگر؛ تبعات خانوادگی با ۲ زیرمقوله و ۳۹ نشانگر؛ تبعات جنسی با دو زیرمقوله و ۳۳ نشانگر هستند. این موارد در جدول۳ به تفکیک ذکر شده است.

جدول۳-. مقوله، زیرمقوله و کدهای اولیه مرتبط با تبعات عادت‌زدگی مجازی در تماشای محتوای جنسی بر کاهش کیفیت روابط زناشویی

مقوله	زیرمقوله	کد اولیه	کد مرتبط با مقالات
تبعات فردی	بعد روانی -رفتاری	احساس تنهایی، افسردگی، انزواطلبی، کاهش شادی، کاهش روابط فردی، به‌خطرافتادن حریم شخصی، تمایل عاطفی به افراد غریبه و ناشناس، فردگرایی در روابط خانوادگی، تخریب ارتباطات‌کلامی، استفاده تکانشی و وسواسی از اینترنت، تحریک حسادت، تجمل‌گرایی، به‌خطرافتادن سلامت جسمی و روانی، اعتیاد اینترنتی، افزایش نادرست سطح آگاهی از مسائل جنسی	1-3-4-20-17-11-15-7-10-29-21-23-24-16
	بعد بین‌فردی	آسیب به روابط بین افراد در جامعه و افکار و رفتار، تسهیل در گفتمان جنسی، کاهش صمیمت عاطفی -جنسی بین زوجین، آسیب به اعتماد و حریم خصوصی رابطه، بیان جک‌هایی با مضمون جنسی، تهییج جنسی و ابراز تمایل جنسی، ارسال فیلم جنسی برای جنس مخالف، گرایش به تجاوز یا خشونت جنسی، عادی‌سازی اجبار، رفتارهای پرخطر جنسی	
	بعد اجتماعی-فردی	تخریب روابط بین افراد در جامعه، آسیب به مهارت‌های تبادل، ارتباط نادرست و غیرواقعی با اجتماع گسترده‌تر، کاهش توسعه اجتماعی، آسیب به سبک زندگی و ارزش‌ها، متزلزل شدن ارزش‌ها، کاهش ارتباطات و تعاملات، کاهش ارتباط با اجتماعی گسترده‌تر در فضای واقعی، کاهش فعالیت‌های مشترک تفریحی و اجتماعی، افزایش و تقویت تعاملات اجتماعی در فضای مجازی	
تبعات خانوادگی	تعارض زناشویی	روابط خیانت آمیز برخط ، طلاق، تنش در بین اعضای خانواده، کم‌شدن ارتباط افراد خانواده با یکدیگر و خویشاوندان، کاهش صمیمیت، کاهش همکاری در خانواده، کاهش مشارکت زوجین، ناسازگاری زناشویی، ترس از صمیمیت، گسست روابط زوجین، تضعیف روابط زناشویی، تغییرات عمیق در ساختار خانواده، افزایش ناسازگاری در روابط زوجین، نادیده گرفت مسئولیت‌ها، تأثیرات منفی، جداافتادگی زوجین، کاهش فعالیت زوجین، افزایش طلاق، تأثیرات منفی در روابط زوجین، ازبین‌رفتن اعتماد، تغییر ساختار و مرزهای زوجین، ارتباط عاطفی و جنسی و عاشقانه در فضای مجازی، روابط عاشقانه آنلاین، عدم حفظ صیانت خانواده، کیفیت ازدواج و طلاق، خیانت، تعارضات زناشویی، کاهش سازگاری زناشویی، انحلال خانواده، روابط خارج از چارچوب خانواده، بدگمانی زوجین به یکدیگر، افزایش تنش‌ها و تعارض‌های زندگی زناشویی، بی‌مهری، کم‌شدن انرژی مثبت در خانواده، ناپایداری در رابطه زوجین	19-11-9-7-6-3-2-10-19-12-13-17-20-28-31-30-18
	تغییر نگرش	اخلال در ازدواج، تغییر معناهای ذهنی زوجین، شیوع نگرش‌های بدبینانه در روابط جنسی، نگرش مثبت به روابط جنسی خیانت‌آمیز، خطای شناختی در رابطه جنسی، نگرش ناکارآمد	
تبعات جنسی	مشکلات جنسی	اعتیاد جنسی، تجاوز و خشونت جنسی، رفتارهای پرخطر، هرزه‌نگاری، آسیب بین‌فردی، خطاهای شناختی در رابطه جنسی با همسر، چالش‌های رابطه جنسی بین زوجین، پورن، تداعی تصاویر پورن، بازدید از سایت‌های پورن، خودارضایی، سکس‌اینترنتی، مبادله تجارب بیمارگونه جنسی، گفتگو پیرامون مسائل جنسی از سوی یکی از زوجین با فردی دیگر در فضای مجازی، انتقال و مبادله تجربیات بیمارگونه جنسی، گفتگو پیرامون مسائل جنسی	15-13-8-5-4-17-14-19-25-17-16
	الگوبرداری جنسی	برداشت نادرست نسبت به زن، زن به‌عنوان کالای جنسی، الگوی رفتار جنسی، تخیلات جنسی نامرتبط، بافت فرهنگی، عوامل بومی و خاص فرهنگ مردمان آن جامعه، مسائل فرهنگی، شکل‌گیری ذهنیتی نادرست از رابطه جنسی، مقایسه رفتار همسر با رفتار کنشگران فضای مجازی، غرق‌شدن در خطاهای پیرامون سکس، تغییر در تفکرات مربوط به روابط با غیرهمجنس، تغییر ذائقه جنسی، الگوبرداری از فیلم پورن، رفتار جنسی فانتزی، اغواگری جنسی سایبری، چالشی جدی بین الگوهای رفتاری زوجین، تنوع‌گرایی در روابط جنسی و عاطفی	

تبعات فردی

پورنوگرافی با تضعیف کرامت انسانی و ارزش‌های فردی همراه است. برای سنجش نظام‌مند این تبعات، سه بُعد کلیدی شامل«ابعاد روانی-رفتاری»، «روابط بین‌فردی» و «پیامدهای اجتماعی-فردی» شناسایی و تحلیل شدند. براساس نظریه دلبستگی، مصرف پورنوگرافی به عنوان یک راهبرد ناسازگار تنظیم هیجان عمل می کند که با تضعیف دلبستگی ایمن به شریک زندگی، منجر به بروز احساس تنهایی، افسردگی و انزوای اجتماعی می شود. همسو با این یافته، تحقیقات نشان داده که پورنوگرافی منجر به احساس تنهایی از طریق برقراری روابط بی ثبات و فردگرایی، انزوا و کاهش روابط اجتماعی شده و تأثیرات منفی بر شادی، سلامت جسمی و روانی و کیفیت زندگی زناشویی و ایجاد حسادت و تنش در زوجین می‌شود (Wright et al.,2017). مطابق نظریه یادگیری اجتماعی، افراد از طریق مشاهده‌ی الگوهای رفتاری ناسالم در پورنوگرافی، رفتارهای پرخطر و خشونت آمیز را آموخته و در روابط

واقعی خود تقلید میکنند. مقایسه واقعیت زندگی با محتوای پورنوگرافی، شکل‌دهی انتظاراتی غیرمنطقی و افزایش نارضایتی رابطه زناشویی می‌شود. مواجهه با پورن تأثیر مخربی بر رفتار بین فردی زوجین (تسهیل روابط با جنس مخالف خارج از ازدواج، گرایش به رفتارهای پرخطر و خشونت‌آمیز جنسی، عادی‌سازی گفتگوهای نامناسب، و کاهش اعتماد و صمیمت جنسی زوجین) می‌گذارد . این یافته همسو با تحقیق کیفی Lofgren-Martensson and Mansson (2010) است که نشان داد در کشور سوئد مواجهه با پورنوگرافی غیراز تاثیرات رفتاری، تاثیر هنجاری عادی سازی رفتارهای جنسی نیز دارد. بر مبنای نظریه شناختی -اجتماعی، زیر مقوله بعد اجتماعی -هویتی که تعامل مداوم با محتوای تحریف کننده‌ی هویت جنسی، به تدریج سیستم ارزشی فرد را دچار تزلزل کرده و مشارکت اجتماعی او را کاهش می‌دهد. مهمترین تبعات اعتیاد به پورن کاهش کیفیت روابط اجتماعی فرد است. اعتیاد به پورن، نگرش منفی به روابط واقعی ایجاد کرده و افراد را از تجربیات مثبت محروم می‌کند. همچنین، این رفتار به تزلزل ارزش‌های خانوادگی و ایجاد دیدگاه غیرواقع‌بینانه نسبت به روابط زناشویی و خیانت منجر می‌شود. فضای مجازی امکان برقراری ارتباطات جدید و سطحی که جایگزین روابط عمیق انسانی نمی‌شود. این یافته همسو با پژوهش Henderson et al. (2020) نشان داده‌اند که اعتیاد به پورنوگرافی با کاهش مشارکت اجتماعی همراه است.

تبعات خانوادگی

پورنوگرافی با توجه به نقش مهم زنان در خانواده و حساسیت فرهنگی به ارزش‌های زنانه، تأثیرات جدی بر خانواده‌ها دارد. این وابستگی به آسیب‌های خانوادگی مرتبط با پایگاه فرهنگی و اجتماعی، گرایش‌های مذهبی و مسئولیت‌های مردان و زنان منجر می‌شود. برای بررسی این موضوع، دو زیرمقوله «تعارض زناشویی» و«تغییر نگرش» شناسایی و دسته‌بندی شده‌اند.

زیرمضمون«تعارض زناشویی» به پیامدهای منفی اعتیاد به پورن بر روابط زناشویی و ساختار خانواده می‌پردازد. این پیامدها شامل روابط خیانت‌آمیز آنلاین، طلاق، تنش در خانواده و کاهش صمیمیت است که بنیان خانواده را تضعیف می‌کند. یکی از نتایج جدی این وضعیت، افزایش روابط خیانت‌آمیز برخط به دلیل دسترسی آسان است که به خیانت زناشویی و آسیب به اعتماد زوجین منجر شود. مطابق نظریه دلبستگی، پنهان کاری و خیانت برخط ناشی از مصرف پورنوگرافی، بنیان اعتماد که اساس شکل گیری دلبستگی در رابطه است را تخریب می‌کند. همسو با این یافته، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که پورنوگرافی به تغییر در نگرش افراد به تعهد زناشویی و افزایش احتمال خیانت منجر می‌شود (Perry, 2020). مصرف پورنوگرافی، تنش‌ها در روابط زناشویی را افزایش می‌دهد. این امر باعث کاهش همکاری و ارتباطات خانوادگی، کاهش صمیمیت و ایجاد ترس، گسست عاطفی، نادیده‌گیری مسئولیت‌ها، احساس جدایی و از بین رفتن اعتماد، کیفیت زندگی خانوادگی کاهش و احتمال روابط خارج از خانواده افزایش می‌دهد. این یافته در مطالعه Perry(2018)رابطه مستقیم بین مصرف پورنوگرافی و افزایش طلاق عاطفی را نشان داده است.

زیرمضمون «تغییر نگرش» به بررسی تاثیرات منفی مصرف محتوای جنسی در فضای مجازی بر نگرش‌ها و باورهای زوجین می‌پردازد. این تاثیرات می‌توانند به موارد زیر منجر شوند :اخلال در ازدواج، ایجاد انتظارات غیرواقع بینانه، تعریف معانی جدید برای روابط، بدبینی نسبت به روابط جنسی، کاهش تعهد، خطاهای شناختی،کاهش کیفیت زندگی. در نهایت، افرادی که دچار مشکلات روان‌شناختی این اعتیاد هستند، نمی‌توانند به درستی با چالش‌های زناشویی خود مقابله کنند و تنش‌ها افزایش و کیفیت زندگی کاهش می‌یابد. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که مصرف پورنوگرافی به فعال سازی طرحواره‌های ناسازگار اولیه مانند بی اعتمادی و محرومیت هیجانی منجر می‌شود. این یافته همسو با مطالعه Wright and Tokunaga (2014)به وضوح ارتباط بین مصرف پورنوگرافی و شکل گیری نگرش‌های منفی نسبت به همسر را تایید کرده‌اند.

تبعات جنسی

این ملاک بیان می‌کند که آیا تماشای پورن تبعات جنسی در فرد و شریک جنسی او ایجاد می‌کند؟ ازآنجاکه یکی از تبعات اعتیاد به پورن، بد کارکردی جنسی یا اختلالات جنسی که در بیماران روان‌پزشکی شیوع بالایی دارد. شایع‌ترین آن در بین زنان که

حدود $\frac{1}{3}$ گزارش شده است، کاهش میل جنسی و در بین مردان نیز بد کارکردی نعوظ (به‌ویژه در سنین بالا) و انزال زودرس است (Ghaedi, 2016). بررسی پژوهش‌ها نشان دهنده تبعات جنسی پورنوگرافی در زوجین است. برای شناسایی این ملاک، ۲ نشانگر«مشکلات جنسی» و «الگوبرداری جنسی» شناسایی شد. زیرمضمون «مشکلات جنسی» به بررسی تأثیرات منفی اعتیاد به محتوای جنسی بر روابط زناشویی و سلامت جنسی افراد می‌پردازد. مطابق نظریه خودتنظیمی، یافته پژوهش حاضرنشان می‌دهد که تحریک‌های افراطی در پورنوگرافی، منابع خودکنترلی فرد را تخلیه کرده و او را در برابر تکانه‌های اعتیادآور آسیب پذیر می‌کند. همسو با این یافته، پژوهش Wright et al. (2017) به ارتباط بین مصرف پورنوگرافی و افزایش مشکلات جنسی اشاره کرده‌اند. همچنین، مطالعات نوروساینس نیز تغییرات در سیستم پاداش مغز بر اثر مصرف پورنوگرافی را نشان داده اند (Voon et al, 2014). پورنوگرافی، مشکلات جدی برای روابط زناشویی و سلامت جنسی ایجاد می‌کند که عبارتند از کاهش تمایل به روابط واقعی و افت کیفیت زندگی . پورنوگرافی باعث عادی‌سازی خشونت جنسی و ایجاد نگرش‌های نادرست به روابط جنسی می‌شود که در نهایت به رفتارهای خشونت‌آمیز و آسیب‌های جسمی و روانی برای قربانیان منجر می‌گردد. پورنوگرافی، علاوه بر اعتیاد و عادی‌سازی خشونت، منجر به افزایش رفتارهای پرخطر جنسی (سکس بدون کاندوم و روابط با افراد ناشناس) خطر ابتلا به بیماری‌های مقاربتی و بارداری ناخواسته را افزایش می‌دهد. انتظارات غیرواقع‌بینانه و تصویر نادرست از روابط سالم جنسی (خطاهای شناختی) در پورنوگرافی و نارضایتی، منجر به مشکلات ارتباطی بین زوجین می‌گردد. تداعی تصاویر پورن هنگام رابطه زناشویی، تمرکز و لذت کاهش و تمایل به خودارضایی یا سکس اینترنتی افزایش و جایگزین روابط واقعی می‌گردد. تبادل تجربیات بیمارگونه جنسی و گفتگوهای جنسی در فضای مجازی نیز بر سلامت روان و رفتارهای پرخطر موثر و زمینه ساز خیانت است.

زیرمضمون «الگوبرداری جنسی» به بررسی تأثیرات عمیق و گسترده اعتیاد به پورن بر نگرش‌ها، باورها و رفتارهای جنسی افراد می‌پردازد. یکی از مهم‌ترین پیامدهای اعتیاد به پورنوگرافی، برداشت‌های نادرست نسبت به زنان و به عنوان اشیاء جنسی و صرفاً برای ارضای نیازهای مردان نشان می‌دهد. تبیین این یافته براساس نظریه یادگیری اجتماعی، نشان می‌دهد که فرد با درونی کردن الگوهای غیرواقعی در پورنوگرافی، آنها را به عنوان چارچوبی برای ارزیابی رابطه خود قرار داده و دچار نارضایتی می‌شود. این یافته همسو با پژوهش Doran and Price(2014) نشان داد مصرف کنندگان پورنوگرافی بیشتر به مقایسه غیرواقعی همسران خود می پردازند. این دیدگاه تحقیرآمیز منجر به نادیده گرفتن ارزش انسانی زنانو افزایش خشونت علیه آن‌ها می‌شود. همچنین، زن به‌عنوان کالا یا ابزار لذت جسمانی دیده می‌شود که این نگرش روابط زناشویی را از عمق عاطفی تهی کرده و کاهش صمیمیت زوجین و افزایش تمایل مردان به تنوع‌طلبی و بی‌ثباتی در روابط زناشویی می‌شود. الگوهای رفتاری ارائه‌شده در این محتواها نیز با واقعیت‌های فرهنگی و اجتماعی ناسازگار بوده و باعث ایجاد تعارضات رفتاری میان زوجین می‌شوند. یکی از تبعات اعتیاد به پورن، شکل‌گیری تخیلات جنسی نامرتبط و غیرواقعی است که تمایل به برقراری ارتباط واقعی با شریک زندگی را کاهش می‌دهد .الگوبرداری جنسی باعث مقایسه رفتار همسر با کنشگران مجازی شده و انتظارات غیرواقع‌بینانه و نارضایتی در رابطه ایجاد می‌کند. پورنوگرافی فرد را درگیر خطاهای شناختی و تصورات نادرست درباره روابط سالم، ایجاد الگوهای رفتار جنسی فانتزی یا اغواگیری جنسی می‌کند و منجر به نارضایتی زناشویی می‌شود.

بحث

با بررسی نظام‌مند ۳۰ مطالعه مرتبط، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد عادت‌زدگی به تماشای محتوای جنسی در فضای مجازی تاثیرات مخرب چند بُعدی بر کاهش کیفیت روابط زناشویی دارد که در سه مقوله اصلی فردی، خانوادگی و جنسی قابل دسته‌بندی است. یافته‌ها در بعد فردی پژوهش حاضر نشان می‌دهد که عادت‌زدگی به محتوای جنسی تاثیرات عمیقی بر ابعاد فردی دارد. همچنین، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که عادت‌زدگی به محتوای جنسی با سازوکارهای نظریه دلبستگی (Bowlby, 1982)، قابل تبیین است. این پدیده با تضعیف دلبستگی ایمن موجب بروز احساس تنهایی، افسردگی و انزوای اجتماعی می‌شود،

چرا که فرد به جای جستجوی حمایت عاطفی در رابطه واقعی، به دنیای مجازی پناه می‌برد. این یافته با پژوهش‌های Pawlikowska et al. (2022) که نشان می‌دهد که مصرف پورنوگرافی با افزایش سطح افسردگی و اضطراب مرتبط است و پژوهش Fernandez et al. (2021) که نشان می‌دهد مصرف پورن باعث افزایش حس انزوا و کاهش ارتباطات اجتماعی و کاهش کیفیت زندگی فردی می‌شود، همسو است. براین اساس، اجرای برنامه‌های آموزش سواد رسانه‌ای برای کمک به افراد در تحلیل انتقادی محتوای رسانه ای ضروریست. با توجه به عدم وجود مطالعات طولی برای بررسی سیر تحول تاثیرات درازمدت، انجام مطالعات طولی برای این منظور پیشنهاد می‌شود. همچنین، محدودیت در ابزارهای سنجش بومی برای ارزیابی دقیق تاثیرات روانی، لزوم توسعه و اعتباریابی پرسشنامه‌های بومی متناسب با فرهنگ ایرانی را برجسته می‌سازد. این کمبود به ویژه در زمینه سنجش تبعات مصرف محتوای جنسی بر روابط زناشویی محسوس است، چرا که ابزارهای موجود فاقد حساسیت فرهنگی لازم برای ابعاد بومی و زمینه ای این پدیده در جامعه ایرانی است.

در بعد خانوادگی، یافته‌ها نشان می‌دهد که عادت زدگی به مصرف محتوای جنسی تاثیرات مخربی بر ساختار خانواده دارد. این یافته براساس نظریه یادگیری اجتماعی (Bandura,1977)، که مفتقد است افراد از طریق مشاهده و تقلید الگوهای رفتاری، رفتارهای جدید می‌آموزند قابل تبیین است. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که مواجهه مکرر با محتوای جنسی، به الگوبرداری از محتوای غیرواقعی و شکل‌گیری انتظارات نادرست و غیرواقع بینانه از روابط زناشویی منجر شده و به کاهش رضایت زناشویی می‌انجامد. این یافته‌ها با پژوهش Doran and Price(2014) که نشان می‌دهد مصرف پورنوگرافی با افزایش نارضایتی زناشویی و تعارضات خانوادگی مرتبط است، همسو است. همچنین در بُعد تبعات خانوادگی، یافته‌های مطالعه حاضر با نتایج پژوهش Besharat et al.(2025) که تایید می‌کند تضعیف دلبستگی ایمن در فرد به بروز تعارضات خانوادگی و کاهش کیفیت روابط می‌انجامد، همسو است. از سوی دیگر، با نتایج مطالعه Perry et al. (2018) که بر ارتباط قوی بین میزان مصرف پورنوگرافی و افزایش احتمال بروز طلاق تاکید دارد نیز همسویی دارد. همچنین یافته‌های مرتبط با تبعات مصرف محتوای جنسی بر خانواده، با پژوهش Wright and Tokunaga (2014) و Perry et al. (2018) که نشان می‌دهد پورنوگرافی نگرش‌های ناکارآمد نسبت به روابط زناشویی ایجاد می‌کند و تاثیر منفی بر نگرش‌های زناشویی دارد، همسو است. بنابراین، بررسی‌های تکمیلی ابعاد نگرشی این اعتیاد ضروری است تا براساس یافته‌های آن بتوان آموزه‌ها و الگوهای مثبت‌تری برای کاهش مخاطرات و بهبود کیفیت روابط زناشویی پیشنهاد دهیم. با توجه به کمبود چشمگیر مطالعات کیفی برای درک عمیق تجارب زیسته زوج‌ها، لزوم انجام پژوهش‌های کیفی برای شناخت تجارت زیسته زوج‌های درگیر با این پدیده و به ویژه استفاده از چندین مطالعه مبتنی بر روش نظریه برخاسته از داده‌ها (grounded theory) برای تبیین فرایند اثرگذاری مصرف محتوای جنسی در کاهش کیفیت ارتباطات زناشویی، افزایش احتمال بروز طلاق عاطفی و خیانت در روابط خانوادگی را برجسته می‌سازد. در بُعد انجام مطالعات کمّی آتی، توجه به نقش متغیرهای میانجی مانند سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های شخصیتی در گرایش به مصرف محتوای جنسی و تبعات آن ضروری است. این غفلت مانع درک جامع سازوکارهای زیربنایی تاثیر محتوای جنسی بر کاهش کیفیت روابط زناشویی شده و طراحی مداخلات هدفمند را با چالش اساسی مواجه می‌کند. همچنین، پیشنهاد می‌شود، برای مقابله موثر با خطاهای رایج شناختی و باورهای نادرست در حوزه گرایش به مصرف محتوای جنسی، ضمن بررسی تنوع و میزان بروز این باورها و نقش آن‌ها در گرایش به عادت‌زدگی، از درمان‌های شناختی-رفتاری برای اصلاح آن استفاده شود.

در بعد جنسی، پژوهش حاضر نشان می‌دهد که عادت زدگی به مصرف محتوای جنسی به بروز مشکلات متعددی منجر می‌شود. تبیین این یافته براساس نظریه یادگیری اجتماعی (Bandura, 1977)، نشان می‌دهد الگوبرداری آگاهانه و ناآگاهانه از محتوای غیرواقعی موجب شکل‌گیری انتظارات نادرست و کاهش رضایت جنسی می‌شود. این یافته با پژوهش Doran and Price(2014) همسو است که به افزایش خشونت جنسی و شکل‌گیری انتظارات غیرواقع بینانه اشاره دارد. همچنین تبیین یافته‌ها براساس نظریه

خودتنظیمی (Baumeister, 1998)، نشان می‌دهد که این اعتیاد، به بروز رفتارهای پرخطر و کاهش کنترل تکانه‌های جنسی منجر می‌شود. این تبیین با یافته‌های مطالعه Wright et al. (2017)، که به ارتباط بالای بین مصرف پورنوگرافی با افزایش مشکلات جنسی و کاهش رضایت جنسی و یافته‌های مطالعه Henderson et al. (2020) که به ارتباط قوی بین مصرف پورنوگرافی و افزایش خشونت جنسی اشاره دارد، همسو است. با توجه به عدم بررسی تفاوت‌های جنسیتی در تاثیرپذیری از محتوای جنسی، بررسی این تفاوت‌ها در علل گرایش، الگوهای مصرف و تاثیرپذیری از محتوای جنسی ضروریست. همچنین، کمبود مطالعات عصبی ـ زیستی برای درک سازوکارهای مغزی، لزوم انجام مطالعات علوم اعصاب برای شناخت سازوکارهای عصبی پایه را برجسته می‌سازد.

شبکه جهانی اینترنت با تسهیل و افزایش امکان دسترس‌پذیری و مصرف محتوای جنسی از یکسو و ترویج رویکردهای مادی‌گرایانه آزاداندیشی در روابط جنسی و ایجاد بستر لازم برای گسترش نگرش‌های تجاری به مسائل جنسی، به درهم شکستگی مرزهای اخلاقی و تهدیدی برای فرهنگ‌های اصیل به‌ویژه فرهنگ اسلامی ـ ایرانی منجر شده‌است. به نظر می‌رسد، با توجه سهولت دسترس‌پذیری جهانی و کم‌توجهی به یافته‌های مطالعات گسترده جهانی درباره تبعات عادت‌زدگی به مصرف محتوای جنسی (پورنوگرافی)، مشغول‌سازی افراد و به ویژه برخی از جوانان از طریق تبلیغات گسترده و پروپاگانداری ابر رسانه‌های جهانی، از راهبردهای اصلی برای زمینه‌سازی و دامن‌زدن به بروز و عدم کنترل تبعات مُخرب تماشای محتوهای جنسی است. باتوجه به یافته‌های پژوهش و تبیین‌های ارائه شده می‌توان نتیجه گرفت که پدیده مُخرب عادت‌زدگی به مصرف محتوای جنسی از طریق سازوکارهای مختلف روان‌شناختی بر کاهش کیفیت روابط زناشویی تاثیر می‌گذارد. درک این سازوکارهای نظری می‌تواند به طراحی مداخلات موثر و برنامه‌های پیشگیرانه کمک کند. اعتیاد به پورنوگرافی، اختلالی چندبعدی است که سلامت روان فرد، استحکام روابط زناشویی و انسجام خانواده را به شدت به مخاطره می‌اندازد. همچنین، تبعات این اعتیاد در ابعاد فردی، خانوادگی و جنسی قابل مشاهده و انکارناپذیر است. مقابله با این آسیب‌های مخرب، به رویکردهای چندسطحی با محوریت توسعه سواد خانواده و بهبود سبک زندگی نیازمند است که آموزش روان‌شناختی مبتنی بر ارزش‌های دینی و فرهنگی، مداخلات درمانی تخصصی و سیاستگذاری قانونی در فضای مجازی را شامل می‌شود. همچنین پیشنهاد می‌شود، برای درک غیرواقعی بودن محتوای پورنوگرافی و آسیب‌های مصرف این محتوا، به شیوه‌های عمومی و با استفاده از سرگرم‌آموزی‌ها (edutainement)، و سایر روش‌های اثربخش به زوج‌ها و جوانان متقاضی ازدواج آموزش رسانه‌ای داده شود. براساس یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان بیان کرد لزوم تقویت مهارت‌های خودتنظیمی، عاطفی و ارتباطی زوجین و متقاضیان تشکیل خانواده، نقش کلیدی در پیشگیری و درمان ایفا می‌کند. یافته‌های قوی و همسو مطالعات (Ahmadvand et al.,2019;Jahandarilashki et al.,2019;Fariborz et al.,2019;Ebrahimpoor and Nakhshipour,2018;Eskandari and Darrodi,2016) در مورد تأثیر منفی اعتیاد به فضای مجازی و شبکه های اجتماعی بر کیفیت زندگی زناشویی (از جمله افزایش تعارضات و کاهش صمیمیت)، این فرضیه را تقویت می‌کند که اعتیاد به محتوای جنسی به عنوان زیرمجموعه‌ای جدی و خاص از اعتیاد به فضای مجازی و شبکه های اجتماعی احتمالاً تأثیرات مضاعف و مخرب‌تری دارد. به عبارت دیگر، این یافته‌ها بستری مفهومی فراهم می‌کنند که نشان می‌دهد خود رفتار اعتیادی در فضای مجازی، فارغ از نوع محتوا، می‌تواند یک عامل تهدیدکننده برای پایداری خانواده باشد. با این وجود، مهم‌ترین محدودیت این پژوهش کمبود مطالعات اختصاصی در زمینه اعتیاد به محتوای جنسی بود که ما را ملزم به استفاده از مطالعات مرتبط با اعتیاد کلی به فضای مجازی کرد. بنابراین، پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده با طراحی روش‌مند و اختصاصی، به بررسی سهم مستقل محتوای جنسی در بروز این تبعات بپردازند تا تصویر روشن‌تری از این رابطه به دست آید.به طور کلی، می‌توان نتیجه گرفت که شناخت دقیق اثرات مُخرب روان‌شناختی و اجتماعی مصرف پورنوگرافی در جهت ارتقاء سلامت روان و کیفیت زندگی زناشویی و جلوگیری از آسیب به بنیان خانواده، یک نیاز فوری است و ضرورت دارد. با توجه به محدودیت اصلی این پژوهش مبنی بر کمبود و عدم دسترسی به مقالات داخلی مرتبط که باعث کاهش تنوع داده‌ها شده است. همچنین، حساسیت موضوع پژوهش که باعث سوگیری در گزارش‌دهی

شرکت‌کنندگان می‌شود، ضروریست، محققین در آینده به واکاوی عمیق و میدانی آثار فرهنگی خاص جامعه ایران پرداخته و نتایج جامع‌تری ارائه دهند.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

Reference

Adlipour, S., & Pourjabar, F. (2017). Study of opportunities and challenges of mobile social networks in families in Tabriz city, *East Azerbaijan Police Science Quarterly*, 7thyear, 2ndissue(25thconsecutive),Summer2017. https://www.magiran.com/p2389228 [In Persian]

Afrooz, G.A. (2015). *Psychology of Family: spouses the most Ideal.* Parents-Teachers Association of The Islamic Repablic of Iran Publishing. https://lib.isfahan.ir/dL/search/default.aspx?Term=47805&Field=0&DTC=101 [In Persian]

Ahmadvand, Kh., & Mortazavi, S. F. (2019). Analysis of the influence of the divorce phenomenon on cyberspace and social networks. *International Quarterly Journal of Law*, 4(15), 543-565. https://ensani.ir/file/download/article/1621228575-10125-15-21.pdf [In Persian]

Bandura,A.(1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. Psychol Rev 84:191–215. https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191

Baniasadi, A., Salehi, K., Khodaie, E., Bagheri Noaparast, K., & Izanloo, B. (2023). Fairness in classroom assessment: a systematic review. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 32,91-109. https://doi.org/10.1007/s40299-021-00636-z [In Persian]

Banoo, R. (2022). Promoting Unhealthy Patterns of Spouse Selection and Family Formation for Youths: The Challenges of Cyberspace. *AL-MUSTAFA In Contemporary Islamic Thought*, 1(1), 269-300. https://alm.journals.miu.ac.ir/article_9535.html

Baumeister, R. F. (1998). The self. In Handbook of social psychology. McGraw-Hill. https://doi.org/10.1016/B978-0-12-134645-4.X5000-8

Bayat, A., Omidi, A., & rafiihonar, H. (2023). The Pattern of emotional-sexual relations of couples based on Quranic verses and hadiths: a qualitative research. *The Women and Families Cultural-Educational*, *18*(64), 155-178. https://cwfs.ihu.ac.ir/article_208390.html?lang=en [In Persian]

Bennett-Brown, M., & Wright, P. J. (2022). Pornography consumption and partnered sex: a review of pornography use and satisfaction in romantic relationships. *Current Addiction Reports*, 9(2), 109–113. https://doi.org/10.1007/s40429-022-00412-z

Besharat, M. A., Akhavan Tabatabaei, P. S., & Farahani, H. (2025). The mediating role of self-disclosure and positive and negative emotions in the relationship between attachment styles and couples' adjustment levels. Family Psychology, 11(2), 146-166. https://doi.org/10.22034/ijfp.2025.556366.1124

Bırni, G., & Eryılmaz, A. (2022). Enhancing well-being of the married: Investigating marital satisfaction, self-compassion and happiness increasing strategies. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 12(67), 650-669 https://doi.org/10.17066/tpdrd.12061408

Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: Retrospect and prospect. *American Journal of Orthopsychiatry, 52*(4), 664–678. https://doi.org/10.1111/j.1939-0025.1982.tb01456.x

Brand, M., Laier, C., Pawlikowski, M., Schächtle, U.,Schöler, T., & Altstötter-Gleich, C. (2011). Watching pornographic pictures on the Internet: Role of sexual arousal ratings and psychological–psychiatric symptoms for using Internet sex sites excessively. Cyberpsychology, *Behavior,and Social Networking,* 14(6), 371-377. https://doi.org/10.1089/cyber.2010.0222

Bridges, A.J., & Morokoff, P.J. (2011). Sexual media use and relational satisfaction in heterosexual couples. *Personal Relationships,18*(4),562-585.https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2010.01328.x

Chattopadhyay, S.,Kumar, M.,Singh, O.P., & Talukdar, P. (2020). Effect of Internet addiction on marital life. *Indian Psychiatry Journal, 29*(2), 268-271. https://doi.org/10.4103/ipj.ipj_76_19

Doran, K., & Price, J. (2014).Pornography and marriage. *Journal of Family and Economic Issues*, 35, 489-498. https://doi.org/10.1007/s10834-014-9391-6

Dortaj, F. , Rajabiyan, M., Fatolahi, F., & Dortaj, F. (2018). The relationship between the rate of using virtual social networks with loneliness and marital infidelity in students. *Educational Psychology*, 14(47), 119-140. https://doi.org/10.22054/jep.2018.32466.2262 [In Persian]

Ebrahimpoor, D., & Nakhshipour, E. (2018). The relationship between the amount of presence and activity in cyberspace with the degree Of Marital adjustment among married men and women referring to Urmia counseling centers. *Women and Family Studies, 39*,133-153.https://civilica.com/doc/1281911[In Persian]

Eskandari,, H., & Darrodi, H. (2016). A Study on Relationship between the Social Networks Usage and Social Networks Addiction and Couple Conflicts and Divorce Tendency. *Strategic Studies on Youth and Sports,15*(33), 133-150. https://faslname.msy.gov.ir/article_169.html?lang=en [In Persian]

Fariborz, Z., Sarukhani, B., & Hazrat-e-Sumeh, Z. (2019). A sociological study of the relationship between addiction to virtual social networks and emotional divorce in Tehrani families. *Cultural and Educational Journal of Women and Family, 15*(51), 117-150. https://sid.ir/paper/403522/fa [In Persian]

Fernandez, D. P., Kuss, D. J., & Griffiths, M. D. (2021). The Pornography "Rebooting" Experience:A Qualitative Analysis of Abstinence Journals on an Online Pornography Abstinence Forum. *Archives of Sexual Behavior,50*(3), 711–728 https://doi.org/10.1007/s10508-020-01858-w

George, L.K. (2010). Still happy after all these years: Research frontiers on subjective well-being in later life. *Journal of Gerontology: Psychological Sciences and Social Sciences, 65B*(3),331-339. https://doi.org/10.1093/geronb/gbq006

Ghaedi, Gh. (2016).Psychiatric disorders and sexual dysfunctions. *Clinical Psychology and Personality (Behavior Science),14*(1(26th issue),157-178.https://doi.org/10.22070/14.1.157 [In Persian]

Hao, L. (2022). The power of family:The impact of family culture on marriage stability in China. *Chinese journal of sociology,8*(1),79-103.https://doi.org/10.1177/2057150X211067297

Henderson, E., Aaron, S., Blackhurst, Z., & Maddock, M. (2020).Is Pornography Consumption Related to Risky Behaviors During Friends With Benefits Relationships? *Original Research & Reviews Paraphilias, 17*(12),P2446-2455. https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2020.08.017

Hosseini, S.R., Jalali, M.R., & Kakavand, A. R. (2019).Emotional and sexual relationships, marital commitment and extramarital affairs on the Internet: Structural equation modeling. *Family Studies, 16*(61), 39-53. https://sid.ir/paper/379841/fa[In Persian]

Huntington, C., Markman, H., & Rhoades, G. (2021). Watching pornography alone or together: Longitudinal associations with romantic relationship quality. *Journal of Sex & Marital Therapy, 47*(2),130-146. https://doi.org/10.1080/0092623X.2020.1835760

Inman, J. S. (2023). Evaluating the Influence of Reciprocity of Meeting Partner's Temperament *Needs in Terms of Marital Intimacy*.https://digitalcommons.liberty.edu/doctoral/4685

Jahandarlashki, S., Hosseini, S. A.S., & Kakabarai, K. (2019). Causal model of relationships between tendency to marital infidelity based on media consumption with the mediation of dysfunctional attitudes and emotional divorce. *Cultural and Educational Journal of Women and Family,15*(51), 71-90. https://sid.ir/paper/400258/fa[In Persian]

Javaheri, G. , Esmaeeli, M. & Hajitabar firuz jayi, H. (2020). Cyber Pornography: from Theoretical Viewpoint to Models of Criminal Action. *Journal of Criminal Law Research, 8*(30),173-200. https://doi.org/10.22054/jclr.2020.42595.1923[In Persian]

Kohut, T., & Campbell, L.(2019).Premature speculation concerning pornography's effects on relationships. *Archives of Sexual Behavior, 48*(8), 2255-2259.https://doi.org/10.1007/s10508-018-1389-y

Kohut, T., Dobson, K.A., Balzarini, R.N., Rogge, R.D., Shaw, A.M., McNulty, J.K.,... & Campbell, L.(2021). But what's your partner up to? Associations between relationship quality and pornography use depend on contextual patterns of use within the couple. *Frontiers in Psychology, 12*(661347). https://doi.org/10.389/fpsyg. 021.661347

Lofgren-Martensson, L., & Mansson, S. A. (2010). Lust, love, and life: A qualitative study of Sweden adolescents' perceptions and experiences with pornography. *Journal of Sex Research,47*(6),568-579. https://doi.org/10.1080/00224490903151374

Maddox, A. M., Rhoades, G.K., & Markman, H.J. (2011). Viewing sexually-explicit materials alone or together: Associations with relationship quality.*Archives of Sexual Behavior, 40*(3),441-448. https://doi.org/10.1007/s10508-009-9585-4

Malek Ahmadi, H., & Ghasemi, V. (2013). Women and the pathology of using pornographic products, *Journal of Ethics*, 3, ((33). SID. https://sid.ir/paper/220421/fa[In Persian]

Muusses, L.D., Kerkhof, P., & Finkenauer, C. (2015). Internet pornography and relationship quality: A longitudinal study of within and between partner effects of adjustment, sexual satisfaction and sexually explicit internet material among newly-weds. *Computers in Human Behavior, 45*(1), 77-84. https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.11.077

Pawlikowska, A., Szuster, E., Kostrzewska, P., Mandera, A., Biernikiewicz, M., Sobieszczańska, M., Rożek-Piechura, K., Markiewicz, M., Rusiecka, A., & Kałka, D. (2022). Internet Addiction and Polish Women's Sexual Functioning: The Role of Social Media, Online Pornography, and Game Use during the COVID-19 Pandemic-Online Surveys Based on FSFI and BSMAS Questionnaires. *International journal of environmental research and public health, 19*(13), 8193. https://doi.org/10.3390/ijerph19138193

Peikanian,R., & Farhadi, H. (2017). Study of Internet Addiction and the use of Online Massaging and Internet Infidelity as Antecedent of a Divorce couples and Divorce Limen in Isfahan. *Research in Cognitive and Behavioral Sciences,7*(1), 81-90. https://doi.org/10.22108/cbs.2017.21764[In Persian]

Perry S. L. (2020). Pornography and Relationship Quality: Establishing the Dominant Pattern by Examining Pornography Use and 31 Measures of Relationship Quality in 30 National Surveys. Archives of sexual behavior, 49(4), 1199–1213. https://doi.org/10.1007/s10508-019-01616-7

Perry, S. L. (2017). Does viewing pornography reduce marital quality over time? Evidence from longitudinal data. *Archives of Sexual Behavior*, *46*(3),549-559. https://doi.org/10.1007/s10508-016-0770-y

Perry, S. L. (2018). Pornography use and marital quality: Testing the moral incongruence hypothesis. *Personal Relationships, 25*(2),233-248. https://doi.org/10.1111/pere.12234

Perry, S.L., & Schleifer C. (2018). Till porn do us part? A longitudinal examination of pornography use and divorce. *The Journal of Sex Research, 55*(3),284-296. https://doi.org/10.1080/00224499.2017.1317709

Rajabi, Gh., Kaveh Farsani, Z., Amanollahi, A., & Khojasteh Mehr, R. (2018). Identifying the components of couples' marital quality: A qualitative study. *Qualitative Research in Health Sciences, 7*(2), 198-213. https://sid.ir/paper/215421/fa[In Persian]

Rezaei, M., & Abdar, S. (2017). Sexual Violence in Family: A Qualitative Study. *Women Studies, 8*(19), 35-59. https://womenstudy. hcs.ac.ir/article_2660.html[In Persian]

Salami Naveh, A., Salimi, R., & Poorrezagholi, M. (2018). Investigating the communication patterns of couples from the perspective of the Quran and psychology. *Islamic Studies*, *2*(1), 37-52. https://ish.tums.ac.ir/article_40182.html?lang=en [In Persian]

Salehi, K., & Golafshani, N. (2010). Commentary: Using mixed methods in research studies: An opportunity with its challenges. *International journal of multiple research approaches*, *4*(3), 186-191. https://doi.org/10.5172/mra.2010.4.3.186

Sarmadi, Y., & Ahmadi, Kh. (2021). The Extent of Injuries Caused by Marital Infidelity, *Journal of Family Research*, 17(1),81-98; https://doi.org/10.52547/jfr.17.1.81[In Persian]

Sharifi, M., Vaseghi, M., Hoseinaei, A., & Ghorbani, A. (2022). Predicting attitudes toward Extra Marital Relationship based on the use of virtual social networks, personality traits, and early maladaptive schemas in women. *Women and Family Studies,* (54),99-116 https://doi.org/10.30495/jwsf.2021.1895217.1430 [In Persian]

Shi, S., Chen, Y., & Cheung, C.M. (2023). How technostressors influence job and family satisfaction: Exploring the role of work–family conflict. *Information Systems Journal, 33*(4),953-985.https://doi.org/10.1111/isj.12431

Shojaei Jashouqani, R., Ahmadi Alonabadi, S. A., Jazayeri, R.S., & Etemadi, O. (2018). Investigating the effectiveness of interventions based on cyberspace-related harms on the quality of couples' relationships, *Journal of Health System Research*, 14(1),123-132.https://civilica.com/doc/1677129[In Persian]

Tahan, M., Saleem, T., Moshtagh, M., Fattahi, P., & Rahimi, R. (2020). Psychoeducational Group Therapy for sexual function and marital satisfaction in Iranian couples with sexual dysfunction disorder. *Heliyon*. 6(7):e04586. [PMID][PMCID] https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2020.e04586

Tavares, I. M., Rosen, N.O., Heiman, J. R., & Nobre, P.J. (2024). Longitudinal associations between relational and sexual well-being in couples transitioning to parenthood. Family process,63(1), 192-209. https://doi.org/10.1111/famp.12859

Vaillancourt-Morel, M. P., Rellini, A. H., Godbout,N., Sabourin,S., & Bergeron, S. (2019). Intimacy mediates the relation between maltreat-ment in childhood and sexual and relationship satisfaction in adult-hood: a dyadic longitudinal analysis. *Archives of Sexual Behavior,48*(3),803-814.https://doi.org/10.1007/s10508-018-1309-1

Voon, V., Mole, T. B., Banca, P., Porter, L., Morris, L., Mitchell, S., Lapa, T. R., Karr, J., Harrison, N. A., Potenza, M. N., & Irvine, M. (2014). Neural correlates of sexual cue reactivity in individuals with and without compulsive sexual behaviours. *PloS one*, *9*(7), e102419. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0102419

Wright, P.J., & Tokunaga, R.S. (2014). More than a dalliance?Pornography consumption and extramarital sex attitudes among married U.S adults. *Psychology of Popular Media Culture*, *3*(2),97-109 .https://doi.org/10.1037/ppm0000024

Wright, P.J., Tokunaga, R. S., & Bae, S. (2017). Pornography Consumption and Satisfaction: A Meta-Analysis. Human Communication Research, 43(3),315–343. DOI:10.1111/hcre.12108